

22 MARCA - ŚWIATOWY DZIEŃ WODY

22 marca obchodzimy Światowy Dzień Wody.

To święto ma przypominać, że wielu mieszkańców naszej planety - obecnie ok. 800 milionów osób - cierpi z powodu braku dostępu do czystej wody pitnej. Oznacza to nie tylko banalne kłopoty w życiu codziennym, takie jak utrudnienia w kąpieli czy spłukiwaniu toalety, których w naszej części Ziemi możemy doświadczyć w trakcie awarii czy remontu wodociągów.

Brak dostępu do wody pitnej to także śmiertelne choroby oraz mniejsze szanse życiowe kobiet i dziewczynek w niektórych krajach, które zgodnie z tradycją mają za zadanie dbać o rodzinę i dom, więc spędzają długie godziny na wędrówkach do studni. Są to godziny, które mogłyby poświęcić nauce lub pracy zarobkowej i wyrwać się z nędzy.

To również święto pracowników gospodarki wodnej, którzy na co dzień dbają o zasoby wodne kraju. Zapewne każdy wie, że woda jest ważna w każdym aspekcie współczesnego życia, a zachowanie jej zasobów jest kluczowe również dla przyszłych pokoleń. To wyzwanie jakie dziś podejmujemy, najważniejsze, zwłaszcza w dobie zmieniającego się klimatu i kurczących się zasobów wodnych przy jednoczesnym zwiększaniu się populacji kraju i świata.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Gospodarstwo Wody Polskie powstało po to, żeby całościowo patrzeć na problematykę wód w naszym kraju. Chronić ludzi przed powodzią i skutkami suszy. Ważyć potrzeby gospodarki i rolnictwa oraz środowiska. Powodzie i susze zawsze występowały na terenie kraju. Na przemian przychodziły i przychodzą lata suche i bardziej mokre.

Jednak obecnie notowana jest zmiana struktury opadów. Ostatnio bezśnieżne zimy i nawalne deszcze w miesiącach wiosenno-letnich. W niektórych rejonach Polski - na Kujawach, w Wielkopolsce czy na Dolnym Śląsku, opady stanowiły 50% normy wieloletniej. Zmiany klimatyczne są wielkim wyzwaniem dla współczesnej gospodarki wodnej.

Łagodzenie skutków suszy

Łagodzenie skutków suszy to dziś wielkie wyzwanie. Polega przede wszystkim na poprawie warunków retencji, wykorzystaniu możliwości środowiska przyrodniczego, budowie wielozadaniowych zbiorników wodnych, promowaniu rozwiązań zatrzymujących wody przy użyciu urządzeń technicznych np. w miastach.

Jest potrzeba gromadzenia wodę w środowisku, poprzez tworzenie różnego typu zbiorników wodnych. W Wodach Polskich uznaje się budowę zbiorników retencyjnych za jedno z kluczowych rozwiązań pomocnych w niwelowaniu skutków zarówno deficytu wody, jak i w okresach wezbrań spowodowanych gwałtownymi opadami. Wobec nasilających się zmian klimatu jest to najskuteczniejsze rozwiązanie, aby zapewnić właściwą ilość wody niezbędnej dla ludzi, gospodarki i środowiska. Obecny plan zakładający dwukrotne zwiększenie możliwości retencyjnych w Polsce jest przewidziany do 2027 roku. Potem zapewne pojawią się kolejne założenia, bo retencję w Polsce trzeba stopniowo zwiększać.

/Rzeka Wisła w Warszawie - źródło: warszawa.wyborcza.pl/

Globalne ocieplenie, spowodowane głównie emisją dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych, nie jest jedyną przyczyną kryzysu wodnego. Oto niektóre z nich:

- Każdego dnia do światowych zasobów wody trafiają 2 miliony ton zanieczyszczeń;
- Na rolnictwo przypada 70% światowego zużycia wody (większość w krajach rozwijających się). Tymczasem jedynie część tych zasobów służy nawadnianiu upraw. Większość zostaje roztrwoniona z powodu niskiej jakości systemów irygacyjnych;
- Na przemysł przypada 22% światowego zużycia wody (większość w krajach wysokorozwiniętych). Tymczasem szacuje się, że o ile w 1995 r. zużycie to wyniosło 725 km³, to w roku 2025 wyniesie już 1.170 km³;
- Lasy są naturalnym czynnikiem sprzyjający utrzymaniu odpowiedniej jakości i ilości światowych zasobów wody. Tymczasem na skutek rabunkowej gospodarki leśnej w wielu miejscach globu została zachwiana równowaga ekologiczna, co skutkuje m.in. podwoziami oraz zanieczyszczeniem wód;
- W niektórych miejscach na świecie uprawia się gatunki roślin niedostosowane do lokalnych warunków klimatycznych;
- W XX wieku obszar terenów podmokłych na świecie zmniejszył się o 50%, w dużej mierze na skutek świadomego działania człowieka.

Kryzys wodny nie jest zmartwieniem wybranych społeczności. Powódź, susza, ubóstwo mogą dotknąć każdego mieszkańca Ziemi. Świadomie lub nie, wszyscy przyczyniamy się do zmniejszania zasobów wody pitnej. Tylko połączone wysiłki wszystkich społeczeństw, rządów i instytucji mogą zapobiec pogłębianiu tego kryzysu.

Mycie rąk w warunkach pandemii

Mycie rąk przy użyciu wody i mydła, jeśli jest wykonane prawidłowo, ma kluczowe znaczenie w walce z koronawirusem, odpowiedzialnym za chorobę COVID-19. Niestety zaledwie 3 na 5 osób na całym świecie ma dostęp do podstawowych urządzeń sanitarnych. To znaczy, że miliony ludzi nie mają gdzie umyć rąk.

- Mycie rąk mydłem jest jedną z najtańszych, najbardziej efektywnych metod, dzięki której można ochronić siebie i innych przed koronawirusem oraz wieloma infekcjami. To nie jest magiczne lekarstwo, ale ważne jest, aby ludzie wiedzieli, jakie kroki powinni podjąć, aby zapewnić bezpieczeństwo sobie i swoim rodzinom - stwierdził Sanjay Wijesekera, dyrektor programowy UNICEF.

UNICEF przypomina, jak poprawnie należy myć ręce:

1. Zwilż ręce bieżącą wodą.
2. Nałóż wystarczającą ilość mydła na mokre ręce.
3. Szoruj wszystkie powierzchnie dłoni - w tym grzbiet dłoni, przestrzeń między palcami i pod paznokciami - przez co najmniej 20 sekund.
4. Dokładnie spłucz bieżącą wodą.
5. Osusz ręce czystą szmatką lub jednorazowym ręcznikiem.

Zasoby wodne wobec zmian klimatu

Zmiany klimatyczne wpływają bezpośrednio na światowe zasoby wody, a prognozy wskazują, że tam, gdzie jest dużo opadów, będzie ich jeszcze więcej, natomiast tam, gdzie wody brakuje, będzie jej jeszcze mniej. Globalne ocieplenie sprawia, że topnieją lodowce. Jednocześnie obserwuje się, że coraz więcej obszarów ziemi pustoszy się.

W Europie Środkowej i Wschodniej przewiduje się wzrost średniej temperatury o 2-4 st. C do roku 2080, co spowoduje, że zimy i wiosny będą bardziej wilgotne (o 20%), a lata bardziej suche (o 30%) w porównaniu z XX wiekiem. Wzrośnie parowanie i obniży się poziom wód gruntowych. Jednym z najpoważniejszych skutków globalnego ocieplenia może się jednak okazać podniesienie poziomu oceanów i mórz, na skutek termicznej ekspansji wód (objętość wody rośnie ze wzrostem temperatury).

Woda warunkuje życie, więc ją szanuj należycie!

Opr. Mateusz Czepek